

2.6.1997

Finansministeriet

Hänvisning: Begäran om utlåtande 15.5.1997 FM 24/00/97

**STATENS BOKFÖRINGSNÄMND'S UTLÅTANDE OM KALKYLSCHEMANEN
FÖR RÄKENSKAPSVERKENS BOKSLUT**

Finansministeriet har inbegärt ett utlåtande av statens bokföringsnämnd om förslagen till scheman för den intäkts- och kostnadskalkyl samt balansräkning som ingår i räkenskapsverkens bokslut. Förslagen till kalkylscheman grundar sig på Statskontorets handbok för försöksverksamheten inom statens nya bokföring under 1997 (VALKI Valtion uusi kirjanpito, käsikirja 1.0, vain pilotointia varten). Ministeriet har uppmanat nämnden att inkomma med detaljerade förslag.

Statens bokföringsnämnd har i sitt tidigare utlåtande till Statskontoret (Nr 9/8.7.1996) behandlat modellerna till scheman för intäkts- och kostnadskalkylen samt balansräkningen i statens nya bokföring. De modeller som nu bifogats begäran om utlåtande motsvarar, med undantag av en rad gällande återstod som av misstag fallit bort i schemat för intäkts- och kostnadskalkylen, de scheman som nämnden då stannade för.

Nämnden konstaterade i sitt utlåtande om de olika alternativen till schema för intäkts- och kostnadskalkylen att nämnden har beslutat rekommendera det kalkylschema som även denna gång remitterats för utlåtande som grund för det fortsatta utvecklingsarbetet. Dessutom konstaterade nämnden att samma schema bör kunna användas såväl i räkenskapsverkens bokslut som i intäkts- och kostnadskalkylen för hela budgetekonomin. Nämnden hade inget att anmärka i fråga om det föreslagna kalkylschemat för balansräkning.

Efter att ha behandlat finansministeriets begäran om utlåtande har bokföringsnämnden beslutat att fortsättningsvis hålla sitt tidigare beslut i kraft och komplettera beslutet med följande mera detaljerade ställningstaganden:

Intäkts- och kostnadskalkylens struktur och mellansummor

Nämnden har vid behandlingen av intäkts- och kostnadskalkylens struktur bland annat tagit till prövning ett framställningssätt i stil med vissa utländska exempel, där man i kalkylen utgår ifrån kostnaderna för verksamheten och därefter redogör för finansieringsposterna. Likaledes har nämnden behandlat frågan om att lägga fram en specifikation av de kostnader och intäkter verksamheten medför på ett annat sätt än det som föreslås i modellen samt vilka mellansummor som kan intas

i kalkylschemat. Nämnden har för deras vidkommande bestämt sig för följande ställningstaganden:

I bokföringsreformen har utgångspunkten varit den att man i statens bokföring skall försöka förfara på ett sätt som kommer möjligast nära de tillvägagångssätt som avses i bokföringslagen. Den ordningsföljd, i vilken intäkterna och kostnaderna presenteras i schemat i begäran om utlåtande, motsvarar fram till återstod III bokföringsförordningens schema gällande företag. Nämnden anser att det här är ett ändamålsenligt sätt för att systematiskt redogöra för intäkter och kostnader verksamheten medför med undantag av posterna ökning eller minskning av produktlager och tillverkning för eget bruk, som nämnden föreslår att skall flyttas för att tas upp i gruppen kostnader för verksamheten.

Förslaget att intäkterna och kostnaderna verksamheten medför kunde presenteras t.ex. enligt verksamhetsformer eller verksamhetsområden i stället för enligt inkomst- och utgiftsslag anser nämnden vara nyttigt, men anser att en dylik framställning bättre lämpar sig för verksamhetsberättelsen. Inkomst- och utgiftsslagen i schemat baserar sig på den kontoplan som iakttagits i bokföringen inom ramen för försöksverksamheten.

Antalet mellansummor föreslår nämnden att skall minskas. Återstod II kan enligt nämndens uppfattning flyttas så att den kommer efter punkten med extraordinära poster i schemat.

Överföringar från pensionsfonden och utbetalda pensioner föreslår nämnden att skall intas i gruppen transfereringsekonomin inkomster och kostnader, varefter det är möjligt att räkna ut återstod III.

Specifikationen av intäkter och kostnader inom ramen för transfereringsekonomin bör göras enligt sektorindelningen i statsekonomin och inte enligt statens uppgifter, som schemat i begäran om utlåtande bygger på. Sektorindelningen underlättar en precisering av innehållet och är viktig när det gäller att utnyttja informationen. Det är också möjligt att enligt gällande praxis specificera resultatregleringsposterna med hjälp av budgetens sektorindelning.

Nämnden föreslår att benämningarna och ordningsföljden för hur posterna i den sista gruppen i intäkts- och kostnadskalkylen presenteras ändras enligt följande: Gruppens namn "Övriga intäkter och kostnader" föreslås bli ändrat till en rubrik med namnet "Skatter och obligatoriska avgifter". Intäkterna från övriga obligatoriska avgifter föreslås att framställas efter skatterna som en post under namnet "Övriga obligatoriska avgifter". Namnet på posten "Skatter och intäkter av skattenatur" föreslås bli ändrat till en post under namnet "Skatter och avgifter av skattenatur", dessutom föreslås att denna post skall presenteras till först i gruppen. Nämnden föreslår att

beteckningarna för mervärdesskatteposterna skall preciseras med beteckningarna "Av verket uppburen mervärdesskatt" och "Av verket betald mervärdesskatt".

Beteckningen för sista raden i intäkts- och kostnadskalkylen "Räkenskapsperiodens överskott/underskott" föreslås bli ändrad till "Återstod IV".

Schemat för intäkts- och kostnadskalkylen efter de kompletteringar nämnden avsett framgår av bilagan till detta utlåtande.

Specifikationer som är mera ingående än scheman

Nämnden har vid behandlingen av begäran om utlåtande haft tillgång till den kontoplan som använts i innevarande års försöksverksamhet inom bokföringen. I fråga om kontoplanen samt en närmare specifikation av intäkter och kostnader och balansposterna i räkenskapsverkets bokslut uttalar nämnden följande:

Den kontoplan som iakttas i statens bokföring skall inom alla räkenskapsverk vara enhetlig fram till en nivå, som krävs för att man inom den centrala bokföringen skall kunna göra upp statens intäkts- och kostnadskalkyl och statens balansräkning samt sammanställa de specifikationer som krävs för statsbokslutet.

Intäkterna och kostnaderna som verksamheten medför skall enligt den generella principen för den ovan nämnda bokföringsreformen till sitt innehåll så långt som möjligt motsvara bokföringspraxis för företag. Den kontoplan som Statskontoret utarbetat för försöksverksamheten överensstämmer inte till alla delar (t.ex. personalkostnader) med denna princip, vilket bör beaktas då den slutliga kontoplanen görs upp. Nämnden ämnar behandla den kontoplan som avses att tas i bruk från ingången av 1998 vid sitt följande sammanträde i augusti.

Det schema, som i detta utlåtande föreslås för intäkts- och kostnadskalkylen, bildar stomme för den intäkts- och kostnadskalkyl, som skall uppvisas i samband med räkenskapsverkets bokslut. Intäkts- och kostnadskalkylen skall enligt nämndens uppfattning framställas som mera detaljerad, ifall det finns skäl för att klarlägga faktorer som påverkat räkenskapsperiodens resultatbildning. De specifikationer som ingår i kalkylschemat för balansräkningen anser nämnden redan vara nästan alltför detaljerade.

Ifall att räkenskapsverkets verksamhet är av sådan natur att det kräver det, är det möjligt att i intäkts- och kostnadskalkylen samt i balansräkningen använda sig av beteckningar som motsvarar verksamheten på poster som ingår i huvudgrupperna.

I fråga om kontoplanens indelning sektorvis och transfereringsekonomins intäkter och kostnader bör Statskontoret överenskomma med finansministeriet och Statistikcentralen, dock med beaktande av att bokföringen inte ens hos staten kan ha som huvudsaklig uppgift att producera statistiska uppgifter.

Avvikelse från enhetliga scheman

Statens bokföringsnämnd uttalade också i sitt ovan nämnda utlåtande, att i bestämmelserna skall ingå möjlighet för räkenskapsverket att på basis av särskilt tillstånd, som statens bokföringsnämnd beviljar, på ansökan kunna avvika såväl i fråga om intäkts- och kostnadskalkylen som balansräkningen från de enhetliga kalkylscheman. Nämnden preciserar sagda punkt i utlåtandet enligt följande:

I bestämmelserna bör konstateras att finansministeriet fastställer enhetliga scheman för intäkts- och kostnadskalkylen och balansräkningen. Samma scheman används såväl i räkenskapsverkets som i statens bokslut.

Ytterligare bör i bestämmelserna konstateras, att räkenskapsverket i sitt bokslut kan avvika från de av finansministeriet fastställda kalkylscheman på basis av särskilt tillstånd, som statens bokföringsnämnd beviljar på ansökan. Beviljandet av tillstånd innebär ett tillägg till bokföringsnämndens uppgifter, som avses i 71 a § gällande förordning om statsbudgeten. Paragrafens innehåll bör ändras på motsvarande sätt.

Övriga ställningstaganden

Från schemat för balansräkning föreslås att från gruppen långfristiga fordringar stryks skattefordrinarna, som i budgeten utgör intäkter från det år, då de influtit och därmed bör upptas i bokföringen enligt när de betalats.

I stället för posten "Amorteringar av långfristigt främmande kapital" som ingår i gruppen "Kortfristigt främmande kapital" i balansräkningen föreslås att en beteckning med "Amorteringar under nästa räkenskapsperiod" tas i bruk.

I räkenskapsverkets bokslutsuträkningar ingår ytterligare en kalkyl över hur budgeten utfallit. Begäran om utlåtande gällde inte detta schema för budgetens utfallskalkyl, men enligt nämndens uppfattning bör även detta schema antingen intas i det beslut av finansministeriet som avses ovan eller också bör det bestämmas om att innehållet i schemat fastställs på annat sätt.

Ordförande

TAPIO LESKINEN
Tapio Leskinen

SEPPO KIVELÄ

Sekreterare

Seppo Kivelä

INTÄKTS- OCH KOSTNADSKALKYL

. . - . .

Intäkter av verksamheten:

Intäkter av den avgiftsbelagda verksamheten	
Hyror och bruksvederlag	
Intäkter av övrig verksamhet	<u>.....</u>

Kostnader för verksamheten:

Material, förnödenheter och varor		
Anskaffningar under räkenskapsperioden	
Ökning(-) eller minskning (+) av lager	+/-	
Personalkostnader	
Hyror	
Köp av tjänster	
Övriga kostnader	
Ökning (-) eller minskning (+) av produktlager	+/-	
Tillverkning för eget bruk (-)	-	
Avskrivningar	<u>.....</u>	-

Återstod I

.....

Finansiella intäkter och kostnader:

Finansiella intäkter	
Finansiella kostnader	<u>.....</u>	+/-

Extraordinära intäkter och kostnader:

Extraordinära intäkter	
Extraordinära kostnader	<u>.....</u>	+/-

Återstod II

.....

Transfereringsekonomin intäkter och kostnader:

Intäkter:		
(sektorindelning)	
(sektorindelning)	<u>.....</u>	+
Kostnader:		
(sektorindelning)	
(sektorindelning)	<u>.....</u>	-

Återstod III

.....

Skatter och obligatoriska avgifter:

Skatter och avgifter av skattenatur	+	
Övriga obligatoriska avgifter	+	
Av verket uppburen mervärdesskatt	+	
Av verket betald mervärdesskatt	<u>-</u>	+/-

Återstod IV

.....

BALANSRÄKNING..**AKTIVA****NATIONALFÖRMÖGENHET**

Jord- och vattenområden
Byggnadsmarks- och vattenområden
Byggnader
Övrig nationalförmögenhet
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH ÖVRIGA**LÅNGFRISTIGA PLACERINGAR****Immateriella tillgångar**

Etablerings- och organisationsutgifter
Forsknings- och utvecklingsutgifter
Immateriella rättigheter
Affärsvärde
Övriga utgifter med lång verkningstid
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar

Materiella tillgångar

Jord- och vattenområden
Byggnadsmarks- och vattenområden
Byggnader
Konstruktioner
Strukturer
Maskiner och anordningar
Inventarier
Övriga materiella tillgångar
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar

Värdepapper ingående i anläggningstillgångarna och övriga långfristiga placeringar

Värdepapper ingående i anläggningstillgångarna
Grundkapital
Fondernas lånefordringar
Utgivna skuldebrevslån i markbelopp
Köp av masskuldebrevslån i markbelopp
Övriga långfristiga inhemska placeringar
Utgivna skuldebrevslån i valutabelopp
Köp av masskuldebrevslån i valutabelopp
Övriga långfristiga valutaplaceringar

VÄRDERINGSPOSTER

Värderingsposter
------------------	-------

OMSÄTTNINGS- OCH FINANSIERINGSTILLGÅNGAR**Omsättningstillgångar**

Material och förnödenheter
Pågående produktion
Färdiga produkter/Varor
Förskottsbetalningar

Långfristiga fordringar

Långfristiga fordringar
-------------------------	-------

Bilaga

Kortfristiga fordringar

Försäljningsfordringar
Egentliga kortfristiga fordringar
Lånefordringar i markbelopp
Lånefordringar i valutabelopp
Transitoriska fordringar
Förskottsbetalningar

Värdepapper ingående i finansieringstillgångarna och andra kortfristiga placeringar

Värdepapper ingående i finansieringstillgångarna
Köp av masskuldebrevslån i markbelopp
Övriga placeringar i markbelopp
Köp av masskuldebrevslån i valutabelopp
Övriga valutaplaceringar
Övriga kortfristiga placeringar i markbelopp
Övriga långfristiga placeringar i valutabelopp

Pengar, banktillgodohavanden och övriga finansiella medel

Kassakonton
Räkenskapsverkets postgiroinkomstkonton
Räkenskapsverkets postgiroutgiftskonton
Räkenskapsverkets övriga bankkonton
Statens allmänna postgirokonton
Övriga pengar och banktillgodohavanden
Konton för den interna penningrörelsen

AKTIVA SAMMANLAGT

.....

Bilaga

PASSIVA**EGET KAPITAL****Statens kapital**

Statens kapital 1.1.1998
Ändring i kapitalet från föregående räkenskapsperioder
Överfört kapital
Räkenskapsperiodens återstod IV

Fondernas kapital

Kapital i fonder utanför budgeten
Övriga statliga fonder utanför budgeten
Statliga fonder som omfattas av budgeten
Donerade medel

RESERVERINGAR**Obligatoriska reserveringar**

Obligatoriska reserveringar
-----------------------------	-------

VÄRDERINGSPOSTER

Uppskrivningar
Övriga värderingsposter

FRÄMMANDE KAPITAL**Långfristigt främmande kapital**

Lån upptagna i markbelopp
Skuldebrevslån upptagna i valutabelopp
Lån från pensionsfonden
Långfristiga resultatregleringar
Övriga långfristiga skulder

Kortfristigt främmande kapital

Kollektivkonton för fonder utanför budgeten
Amorteringar som skall betalas under nästa räkenskapsperiod
Kortfristiga lån i markbelopp
Kortfristiga valutalån
Främmande medel som lämnats i statens vård
Erhållna förskott
Leverantörsskulder
Räkenskapsverkens inbördes transaktioner
Poster som skall redovisas vidare
Resultatregleringar
Övriga kortfristiga skulder

PASSIVA SAMMANLAGT

.....